

Hans Majestet Kongens tale til det 82de ordentlige Storting ved dets åpning.

Hr. president, Folkets representanter.

Jeg hilser Stortinget velkommen til ansvarsfull gjerning og ønsker at dets arbeide må bli til fedrelandets gagn.

Forholdet til fremmede makter er vennskapelig.

Kronprinsparet har 12 februar 1932 fått en datter, som i dåben fikk navnet Astrid Maud Ingeborg.

Ved kongelig resolusjon av 12 juli 1932 er området mellem 63° 40' og 60° 30' nordlig bredde på Sydøstgrønland inndradd under norsk statshøiher. Meddelelse herom er blitt tilstilt de fremmede makter. Da okkupasjonens rettsgyldighet er blitt bestridt fra Danmarks side, har den norske regjering 18 juli innbragt saken for Den faste domstol for mellemfolkelig rettspleie. Samme dag blev den også innbragt for domstolen av den danske regjering.

Uttekslingen av de skriftlige innlegg i saken angående okkupasjonen av området mellem 71° 30' og 75° 40' nordlig bredde på Østgrønland blev tilendebragt i oktober 1932 og den muntlige prosedyre i Haag blev påbegynt i november. Den fortsetter 16 januar i år.

Restriksjonene på den internasjonale omsetning og handel er i det forløpne år stadig øket. Under disse vanskelige forhold har det vært maktpåliggende — blandt annet for å motvirke den stigende arbeidsløshet — å søke å holde veiene åpne for vår eksport. De offentlige inngrep overfor utenrikshandelen er søkt gjort så små som mulig, idet man har ansett dette mest tjenlig for næringslivets interesser.

Vår utenlandske omsetning har også holdt sig godt oppe sammenlignet med andre land.

Efter forutgående forhandlinger er truffet en ordning med Frankrike angående visse spørsmål vedrørende vareutvekslingen.

Med Island er der undertegnet en overenskomst angående de norske fiskeriinteresser ved Island i forbindelse med en overenskomst om toll på fårekjøtt.

De overenskomster som blev inngått i Ottawa mellem deler av Det Britiske Samvelde i september 1932 har stilt også vårt land overfor nye problemer.

I forbindelse hermed er der innledet forhandlinger med Storbritannia om handelspolitiske spørsmål.

Med Tyskland er inngått en valuta-avregningsavtale.

Hvorvidt det vil være mulig under de endrede handelspolitiske forhold å opprettholde prinsippet om tilståelse av almindelig mestbegunstigelse, som vår handelspolitikk hittil har vært bygget på, lar sig ennå ikke med sikkerhet fastslå.

De forholdsregler som måtte bli truffet av land som er hovedmarkeder for vår eksport, vil i så hensende være av vesentlig betydning.

Overenskomsten mellom Norge, Belgia, Danmark, Luxembourg, Nederland og Sverige om økonomisk forståelse, undertegnet i Oslo 22 desember 1930, trådte i kraft 7 februar 1932. Under de i løpet av 1932 avholdte møter av representanter for de til overenskomsten knyttede land til drøftelse av spørsmål av handelspolitisk natur av felles interesse, har det vært konstatert overensstemmelse mellom disse lands syn på forskjellige økonomiske spørsmål, hvad der blandt annet fikk sitt uttrykk i det kommuniqué som blev utsendt efter møtet mellom utenriksministrene i Genf og i Ouchy i juni 1932.

Den internasjonale depresjon har fortsatt også i 1932 og har medført store vanskeligheter for våre eksportnæringer og for vår handels- og fangstflåte.

Virkningene av dette griper sterkt inn i alle våre økonomiske forhold, ikke bare når det gjelder varebyttet med andre land, men også overfor kjøpeevnen, varebyttet og arbeidslivet her hjemme.

Arbeidsløsheten er øket, men er fremdeles relativt mindre enn i de fleste andre land.

Statens inntekter, særlig tollinntektene — og likeså inntektene ved statens forretningsdrift viser sterk minskning.

Samtidig er utgiftene til renter og avdrag på statsgjelden betydelig øket, vesentlig på grunn av kurssvikten.

Budgettoppgjøret for kommende termin har derfor voldt de største vanskeligheter, likesom det er blitt nødvendig å foreslå en styrkelse av inneværende års budgett.

Man har søkt å presse alle utgifter så langt ned som mulig, men det har allikevel vist sig nødvendig å skaffe nye inntekter gjennom den foreslåtte omsetningsavgift, hvorav dog en del skal gå til kommunene, samt forhøielse av veiavgiften.

Samtidig har de senere års økonomiske utvikling vist nødvendigheten av å få en større elastisitet i statens budgetter. Som et ledd i arbeidet for å opnå dette er der nedsatt en kommisjon til å gjennomgå statens og kommunenes bundne utgifter, og en komité til revisjon av tjenestemannsloven.

Der er også nedsatt en komité til å bistå regjeringen i pengetekniske spørsmål.

Den av Stortinget ifjor opprettede Garantikasse for Sparebankene er trådt i virksomhet.

Industrien har arbeidet under vanskelige omsetningsforhold, men produksjonen har dog i mange brancher vært tilfredsstillende.

Fiskeriene gav i kvantum et bra utbytte. På grunn av mindre gode priser er dog førstehåndsverdien blitt meget lav, og året må økonomisk sett betegnes som utilfredsstillende for bedriften.

De proteksjonistiske tendenser i de forskjellige land legger stadig vanskeligheter i veien for vår fiskeeksport. Vår utførsel av fersk fisk har tross dette vært stigende. Prisene er på viktige områder bedret noget i den siste tid.

Hvalfangsten er atter kommet i virksomhet, om enn i mer begrenset omfang enn tidligere.

Som følge av at utenrikshandelen tross alle vanskeligheter har holdt sig godt oppe i 1932, er betalingsbalansen tilfredsstillende når inntekten av skibsfarten regnes med.

Skibsfarten har i året 1932 hatt det meget vanskelig, idet fraktene er falt ytterligere. I den første del av året er derfor også skibsoplegget øket. Utover høsten har dog tilgangen på last i enkelte farvann vært noget større. Som følge herav har en del av de oplagte skib kunnet settes i fart igjen, og ved årsskiftet er færre norske skib oplagt enn ved forrige årsskifte.

Til tross for at jordbruket produksjonsmessig har hatt et godt år, er de økonomiske forhold i jordbruk og skogbruk fortsatt meget vanskelige.

I vinter er der dog adskillig mer drift i skogene enn der var ifjor.

Prisnedgangen har fortsatt for de fleste landbruksvarers vedkommende og de trufne forføininger har bare delvis kunnet bøte følgene av dette.

Der vil bli fremlagt forslag hvorefter Hypotekbanken vil kunne gi avdragsfrihet for vanskelig stilte låntagere.

Stillingen blandt låntagerne i Småbruk- og Boligbanken er vanskelig. En stor del har fått hjelp av bevilgningen til støtte for trengende låntagere. Der vil bli fremsatt forslag om fortsatt rentelettelse for neste termin.

Lånekassene for fiskere og jordbrukere er trådt i virksomhet. For å nytte de vunne erfaringer vil bli opnevnt en komité til eventuell revisjon av reglene.

Nødsarbeids- og krisemidlene er såvidt mulig brukt som dagsverksbidrag til jorddyrking, grøfting og til å holde bedrifter gående.

Bevilgningen til dette formål er betydelig øket sammenlignet med budgettforelegene tidligere år.

Under den herskende arbeidsledighet vil det i første ikke være maktpåliggende å tilrettelegge forholdene for utviklingen av landets normale arbeidsliv samtidig som man søker å oprettholde arbeidsbudgettene.

Av hensyn til de ugunstige resultater av jernbanenes drift er der nedsatt en komité til å gjennemgå forholdene ved statsbanene med bedre økonomiske driftsresultater for øie.

Under 28 oktober 1932 blev der utferdiget en provisorisk anordning med sikte på regulering av innførselen av kryssfinér og møbelplater.

Ved kongelig resolusjon av 3 januar 1933 er utferdiget en provisorisk anordning om betaling av visse pengeforpliktelser.

Der aktes forelagt Stortinget forslag angående revisjon av Vassdrags- og Elektrisitetsvesenets administrasjon med sikte på forenkling.

Der vil bli nedsatt en kommisjon for å utrede spørsmålet om de økonomiske og faglige organisasjoner og i tilfelle komme med forslag til lov herom for lovmessig å fastsette deres innbyrdes samvirken og deres innordning i staten. Kommisjonen vil også få å utrede arbeidsgivernes og lønsmottagernes rettigheter og plikter like overfor hinannen og like overfor det offentlige samt foreningenes almindelige rettsstilling.

Der vil bli fremsatt forslag til lov om boikott og blokade.

Der vil bli fremlagt plan om ny inndeling av landet i lægedistrikter, som vil medføre vesentlig nedgang i antallet av offentlige læger.

I forbindelse hermed vil bli foreslått statsbidrag til kommunelæger i enkelte distrikter.

På grunn av de vanskelige finansielle forhold har man måttet foreslå nogen innskrenkning i hærens og marinens øvelser sammenlignet med ifjor.

Proposisjon om ny forsvarsordning (detaljproposisjonen) er fremsatt til behandling av inneværende års Storting.

Proposisjon om Norges Geografiske Opmålings organisasjon vil bli fremsatt og likeledes proposisjon om «den nasjonale selvhjelp i krigs- og krisetider».

Spørsmålet om bispedømmeråd for den norske kirke vil bli forelagt.

Der vil bli fremsatt proposisjon til endringer i domstolsloven og straffeprosessloven og til ny lov istedenfor den nugjeldende lov inneholdende særlige bestemmelser om kommuners gjeldsforpliktelser av 22 juni 1928, som utløper 1 juli 1933.

Der aktes fremsatt proposisjon til lov om forandringer i reglene for odelsløsninger

Av andre lovforslag som vil bli forelagt Stortinget, skal nevnes:

Om revisjon av loven om bygdealmenninger.

Om behandling, tilvirkning og transport av fisk og fiskeprodukter.

Om ordning av reassuranseforholdene for fiskefartøier.

Om gjeninnførelse av den ved lov av 26 juni 1925 ophevede portofrihet.

Om forandringer i syketrygdloven.

Om kontroll med innsamlinger i veldedige øiemed.

Om forandring i lov om behandling av forsømte barn.

De vanskelige økonomiske forhold som gjeldsbyrden og verdenskrisen har ført til, stiller fortsatt store krav til folkets arbeidsevne, offervilje og samhold.

I tro på at det ved samvirken mellom alle byggende krefter vil lykkes også nu som under tidligere tunge tider å overvinne vanskelighetene, ber jeg Gud signe Stortingets gjerning og erklærer herved Norges 82de ordentlige Storting åpnet.

Gitt Oslo slott 12 januar 1933.

Haakon

J. Hundseid

B. Rolsted